

Liikuntatieteen tiedonlähteet

Anitta Pälvimäki
Informaatikko

LIIKE ON LÄÄKETTÄ – terveyden edistämisen ja liikuntatutkimuksen
tiedonlähteillä 26.-27.4.2012

Jyväskylän yliopiston Liikunta- ja terveystieteiden tiedekunta

- 1.8.2012 alkaen Liikuntatieteellinen tiedekunta
- maan ainoa tiedekunta ja yliopistotasoinen liikuntatieteen koulutusyksikkö
- ”liikunta ja hyvinvointi” yliopiston tutkimuksen painoaloja
- oppiaineet: liikuntapedagogiikka, liikunnan yhteiskuntatieteet, liikuntapsykologia; biomekaniikka, liikuntafysiologia, valmennus- ja testausoppi; gerontologia ja kansanterveys, fysioterapia, liikuntalääketiede ja terveystieteiden kasvatustieteet

jatkuu

- tiedekunnan ja laitosten yhteydessä toimivia tutkimusyksiköitä: [Gerontologian tutkimuskeskus](#), [Terveiden edistämisen tutkimuskeskus](#), [Neuromuscular Research Centre](#), [Motor Behaviour Research Unit](#) ja [Viveca - hyvinvointiteknologian keskus](#)
- muita tutkimusyksiköitä LIKES, KIHU (Kilpa- ja huippu-urheilun tutkimuskeskus), KSSH
- merkittävä osa kansallisesta tutkimuksesta tuotetaan Jyväskylässä

Jyväskylän yliopiston kirjasto (kirjasto.jyu.fi)

- kaikille avoin, monitieteinen, 100-vuotias
- vapaakappalekirjasto, EU-tallekirjasto
- erikoistunut kasvatustieteiden, psykologian ja liikuntatieteiden kansalliseen tietohuoltoon
- maan kattavimmat liikuntatieteen painetun kirjallisuuden kokoelmat
- verkkoaineistojen ja FinElib-yhteishankintojen myötä kokoelmarajat hämärtyneet

jatkuu

- yhteistyötä LIKES-tietopalvelun kanssa 2005 asti
- mahdollisti aktiivisen kansallisen ja kansainvälisen tietokanta- ja sanastotyön
- Liikunnan kirjasto sulautettiin pääkirjastoon 2010

Liikuntatieteiden julkaisukäytännöt

- monitieteinen, soveltava ala
- 60 % julkaisuista ulkomaisia referee-artikkeleita
- artikkeleita kokoomateoksissa ja kongressijulkaisuissa
- monografioita

Julkaisutyyppi	Liikuntatieteet		Terveystieteet	
	n	%	n	%
vertaisarvioidut artikkelijulkaisut	311	69	320	89
artikkelit kokoomateoksessa & kongressijulkaisussa	114	25	30	8
monografiat	23	5	5	1
yo:n julkaisusarja	4	1	4	1
Yhteensä	452	100	359	n. 100

Julkaisujen määrä julkaisutyypeittäin Jyväskylän yliopiston liikunta- ja terveystieteiden koulutusaloilla vuosina 2006 – 2009 OKM:n KOTA-tietokannan mukaan

Jyväskylän yliopisto tutkii

- **Jyväskylän yliopiston tutkimusarkisto [JYX](#)**
 - artikkelit (2011-), väitöskirjat sarjassa Studies in Sport, Physical Education and Health (2000 -), kongressijulkaisut ym.
 - väitöskirjoja julkaistaan myös [LIKES](#)in Liikunnan ja kansanterveyden julkaisu -sarjassa
- **Jyväskylän yliopiston tutkimus- ja julkaisujärjestelmä [\(TUTKA\)](#)**
 - asiantuntijoita, hankkeita, julkaisuja

JYK:n kansainväliset lehdet

- yli 20 000 verkkolehteä
- painettujen osuus enää vähäinen (n.100 liik. & terv.)
- NELLI:ssä ei omaa liikuntatieteen lehtikategoriaa, eniten löytyy luokasta Health Sciences (n.7000):
Sports Medicine (56)
- SportDiscus (ft) –tietokannassa yli 530 lehden artikkelit - mukana yleistajuisia lajilehtiä
- liikunta- ja terveystieteiden väitöskirjan tekijöiden kannalta saatavuus n. 81 % (analyysissä mukana 31 väitöskirjaa v. 2008-2010 (ks. Tietue [1/2012](#)))

Liikuntatieteen kansainväliset tietokannat

- **SportDiscus** with Full Text (EBSCO) 1970-
- **Physical Education Index** (ProQuest) 1970-
- **Spolit** (Open Access) 1970-
- rinnalla muiden tieteenalojen nk. emotieteiden tietokannat (Medline, PsycINFO, ERIC ym.) ja monialaiset (WOS, SCOPUS)

SportDiscus with full text (EBSCO)

- SIRC (Sport Information Resource Centre) Ottawa
- kansainvälinen (60 kieltä), laaja-alainen
- kansainvälinen indeksointiyhteistyö (International Association for Sport Information, IASI)
 - suomalaista aineistoa (Liikunta & tiede, JY:n ja LIKESin väitöskirjoja) 1987-2004
- aikakauslehtiartikkelit, monografiat, kirja-artikkelit, kongressijulkaisut, opinnäytteet
- yli 530 lehden artikkelit (1985-)
- 400 lehden artikkelit eivät löydy muulta!
- tieteellinen, ammatillinen ja yleistajuinen aineisto (peer reviewed – rajaus)
- Sport Thesaurus ”keskeneräinen” - käytä vapaasanahakua rinnalla
- monihaku (esim. ASE, BSE, Cinahl ym.)

Physical Education Index (ProQuest)

- keskeiset aihealueet liikuntakasvatus, liikuntalääketiede, tanssi, terveyskasvatus, fysioterapia ym.
- edellistä suppeampi maantieteellisesti
- tieteellistä ja ammatillista aineistoa
- aikakauslehdet (yli 500), kaupalliset lehdet, kongressikirjat, patentit
- Physical Education Thesaurus
- laajat monihaut mahdollisia (esim. ERIC, Medline, Sociological Abstracts , ABI Inform ProQuest Dissertations and Theses ym.)

Spolit

- BISP (Bundesinstitut für Sportwissenschaft), Bonn
- avoimesti käytössä
- kansainvälinen (1/3 saksan-, 2/3 englanninkielisiä)
- voi hakea englanniksi (engl. otsikot ja tiivistelmät)
- lisäarvona em. tietokantoihin saksankielinen kirjallisuus - yli 100 saksankielistä lehteä
- suurin eurooppalainen tietokanta (n.190 000 viitettä)
- tieteellinen, ammatillinen kirjallisuus
- aikakauslehtiartikkelit, monografiat, kirja-artikkelit
- saksankielinen asiasanaluettelo
- samassa käyttöliittymässä SPOFOR-tutkimusrekisteri ja SPOMEDIA –av-aineistotietokanta

Kasainväliset lehtitietokannat

- ei liikuntatieteellisiä
- eri liikuntatieteen osa-alueiden mukaan relevantteja mm. Academic Search Elite, EJS- Electronic Journals Service, ScienceDirect, SpringerLink, Highwire Press ym.

Kotimaiset artikkelitietokannat

ARTO

- 1983-
- liikuntatieteen ydinlehdet: Liikunta & tiede, LIITO, Huippu-urheilu-uutiset, Valmentaja
- kokoomateosartikkeleita
- n. 600 viitettä vuodessa
- 1983–2004 150 lehteä (JYK + LIKES)
- Liikunnan ja urheilun asiasanasto (LUA) sulautettiin YSA:an

MEDIC

- Liikunta & tiede (1983-) valikoiden (liikuntalääketiede, terveyslääketiede)
- Studies in Sport, PE and Health (1982-) valikoiden

Kotimaiset erikoistietokannat

• Kansallinen urheilututkimustietokanta

(www.urheilututkimukset.fi)

- KIHU ja Jy:n liikuntabiologian laitos
- julkinen verkkopalvelu valmentajille, urheilijoille, opiskelijoille
- tieteelliset ja soveltavat tutkimusraportit, eri tasoiset opinnäytteet, raportit

• Lipas - Suomalaisen liikuntapaikkojen tietopankki

(liikuntapaikat.fi)

- Liikunta- ja terveystieteiden tiedekunta
- julkinen paikkatietojärjestelmä Suomen liikuntapaikoista, virkistysalueista, ulkoilureiteistä ja liikuntatoimen taloudesta

jatkuu

- **Huippu-urheilun faktatietopankki**

(www.kihu.jyu.fi/faktapankki/)

- KIHU ja OK
- media, päätöksentekijät, urheiluelämän vaikuttajat
- luotettavaa ja havainnollista tietoa huippu-urheilusta

JYK:n kirjat (JYKDOK)

- vapaakappaleoikeuden ansioista kotimaiset kattavasti
- laajin liikuntatieteellinen ulkomaisen kirjallisuuden kokoelma
- siirtoja aloitettu Varastokirjastoon käyttämättömän aineiston osalta
- e-kirjakokoelmista liikuntatieteen kannalta tärkein Ebrary (n. 400), muita Ellibs, EU Bookshop, Sage Reference Online – Handbooks, Sage Research Methods Online, Taylor & Francis, ProQuest Dissertations & Theses ym.
- e-kirjat löytyvät suurelta osin JYKDOKsta

Muuta

- **wikiliikkuja** <http://wikiliikkuja.wordpress.com>
 - Jy:n liikuntabiologian laitoksen viikoittain päivittämä blogi
 - miten liikkuva ihminen toimii ja miten liikunta vaikuttaa ihmiskehoon
- **Sponet** <http://www.sponet.de>
 - Institut für Angewandte Trainingswissenschaft, Leipzig
 - saksalainen, valmennukseen erikoistunut avoin verkkopalvelu

K & I yhteistyöverkostot

- **Kansallinen yhteistyö:** UKK-instituutti (www.ukkinstituutti.fi/kirjasto), Liikuntatieteellinen Seura (Its.fi), Suomen Urheilukirjasto (www.urheilumuseo.fi) ja Suomen Urheiluarkisto (www.urheilumuseo.fi)
- **NORSIB** - Nordic Committee for Sport Libraries <https://sites.google.com/site/norsiblibraries/home>
- International Association for Sport Information - **IASI 2.0** <http://sportinfo.ning.com/>

Liikunnan erikoiskokoelmat JYK:ssa

- Lauri "Tahko" [Pihkalan kokoelma](#)
- Helsingin voimistelulaitoksen (1882–1974) kirjakokoelmat ja erikoistyöt

Lue lisää

- Liikuntatieteiden tiedonhankinta
<https://kirjasto.jyu.fi/tiedonhaku/tiedonhankinta/liikunta>
- Liikuntatieteiden opinnäytteiden hakeminen
<https://kirjasto.jyu.fi/tiedonhaku/tiedonhankinta/liikunta/liikuntatieteiden-opinnaeytteet>
- Valikoima liikuntatieteen sanakirjoja, käsikirjoja ja hakuteoksia
<https://kirjasto.jyu.fi/tiedonhaku/tiedonhankinta/liikunta/liikuntatieteiden-sanakirjoja-kasikirjoja-ja-hakuteoksia#section-0>

JYVÄSKYLÄN YLIOPISTON KIRJASTO

<https://kirjasto.jyu.fi/juhlavuosi>